

KOMLÓ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

II. kötet: TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Projekt azonosító: DDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Dél-Dunántúli Operatív Program - Fenntartható településfejlesztés
a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák
kidolgozása”

Készítette:
Terra Stúdió Kft.
1034 Budapest, Szomolnok u. 14.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Komló Településfejlesztési Konceptiója

Készítették: Terra Stúdió Kft., Pécsépterv Stúdió Kft., Pagony Kft, Pro Urbe Kft., KÉSZ Közmű Kft.

projektvezető
megyei koordinátor
vezető településtervező
társadalompolitikai szakértő
gazdaságfejlesztő szakértő
tájrendezési és zöldfelületi szaktervező
közlekedési szaktervező
közmű szaktervező
antiszegregációs szakértő
műemléki szakértő

Dulicz László és Kukely György
Könczey Gábor és Hohl Zsófia
Csaba Gyula
Hohl Zsófia és Rác Andrea
Borbély Marcell és Kukely György
Vincze Attila és Herczeg Ágnes
Szálka Miklós és Herczeg Zoltán
Bíró Attila és Hanczár Emőke
Herczeg Béla
Pap Zsuzsa

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	4
1 KIHÍVÁSOK	6
2 JÖVŐKÉP	8
2.1 A település jövőképe	9
2.1.1 Társadalom	9
2.1.2 Gazdaság.....	9
2.1.3 Természeti és épített környezet.....	10
2.1.4 A település jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan	10
2.2 Településfejlesztési elvek	11
3 CÉLOK	13
3.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	14
3.2 Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása.....	17
3.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	17
3.2.2 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	21
3.2.3 A célrendszer illeszkedése az Európai Unió, a hazai és a megyei fejlesztési célokhoz	23
3.2.3.1 EU 2020 stratégia	23
3.2.3.2 Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	25
3.2.3.3 Baranya Megyei Területfejlesztési Konceptió	27
4 KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ.....	29
4.1 A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	30
4.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	30
4.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	31

Komló Településfejlesztési Konceptiója a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján, annak 2. mellékletében meghatározott tartalom szerint került kidolgozásra.

Az épített környezet alakításáról és védelméről 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésének megfelelően **a településfejlesztési koncepció hosszú (10 évet meghaladó) időtávra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására.** A koncepció meghatározza a város átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat, valamint a célok értelmezését az egyes városrészekre. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 30. § (4) bekezdésének megfelelően Komló Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a 62/2015. (V. 7.) sz. határozatával döntött arról, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel a tervezés alapjának. E határozatban a Képviselő-testület döntött a koncepció kiválasztott fejlesztési irányáról és arról, hogy az anyagot államigazgatási véleményeztetésre alkalmasnak találja.

A település fejlesztési koncepciója egy hosszútávra szóló dokumentum, amely kijelöli a város elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint rögzíti a településfejlesztés elveit. A településfejlesztési koncepció alapja a közösség véleményére épülő, határozott és hosszú távú jövőkép. A jövőkép, illetve a hosszú távú célok kiinduló pontot jelentenek a területrendezési eszközök felülvizsgálatához, elkészítéséhez, illetve a középtávú területi és ágazati stratégiai dokumentumok kidolgozásához.

A városvezetés a koncepcionális és stratégiai munka módszerének meghatározásakor partnerségi tervet fogadott el, amely mentén került sor a fejlesztésben érdekelt szereplők tervezési folyamatban történő részvételére, bevonására, illetve a szakmai munka és döntés-előkészítés hivatalon belüli koordinációjának megvalósítására. A településfejlesztési koncepció egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Komló Város Önkormányzata Partnerségi Egyeztetési Szabályzata alapján történik.

A munka alapvető célkitűzése, hogy Komló megfelelően pozicionálja magát hazai és nemzetközi szinten, beazonosítsa azokat az egyéni és egyedi tényezőket, amelyeket fejlesztve versenyképes maradhat, versenyelőnyökhöz juthat. Az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepcióban (OFTK) meghatározásra kerültek a legfontosabb célkitűzések, kimondva, hogy a városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében meghatározó szerepet játszanak. Az OFTK-hoz illeszkedve elkészült a Baranya Megyei Területfejlesztési Koncepció – továbbiakban BMTK - melyek keretet adnak a településfejlesztési elképzeléseknek. Ezekhez illeszkedve készült el Komló Településfejlesztési Koncepciója.

Jelen tervezési időszakban Komló városának számos európai és makrogazdasági szintű kihívással kell szembenéznie, s megfogalmaznia az azokra adható települési léptékű válaszait. Az elmúlt években jelentős világgazdasági átalakulások zajlottak, s a legfontosabb törekvéssé a gazdasági válságból való kilábalás vált. Mindeközben egyes tevékenységek esetében (így például az ipari termelés területén) európai szerepvesztés tapasztalható, a kontinens – s vele együtt Magyarország – világgazdasági jelentősége átalakul. Ugyanakkor az infokommunikációs technológia fejlődésével és jelentőségének rohamos növekedésével a települési terek is átértékelődnek. Magyarország települései között az utóbbi évtizedekben jelentős területi differenciálódás zajlott, egyes területeket a leszakadás jellemez, míg a központi helyek – így a közigazgatási változások révén a járásszékhelyek is – felértékelődtek.

A következő évtizedekben kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira, adaptációs és migrációs stratégiákat kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell, hogy ösztönözzék a társadalmakat. A fenntarthatósági szemléletet ugyanakkor nemcsak környezeti, hanem társadalmi és gazdasági értelemben is érvényre kell juttatni. A fenntarthatósággal összefüggésben az élelmiszergazdaság felértékelődése figyelhető meg, melyből Magyarország települései egyértelműen profitálhatnak, ha megfelelően használják ki adottságaikat.

A következő évek kihívásai között hangsúlyosan jelenik meg az Európai Unión belüli mobilitás átalakulása, mely – megfelelő intézkedések hiányában – Magyarországról jelentős munkaerő elvándorlást eredményezhet. Makrogazdasági szinten erős gazdasági integrálódásra van szükség, s az erős nagytárségi energiatülség enyhítésére. Ezen célok mentén a települések is megtalálhatják pozícióikat, az európai elvárásokhoz és folyamatokhoz alakíthatják gazdasági szerkezetüket, s törekedhetnek a helyi energiatülség csökkentésére (pl. alternatív energiaforrások alkalmazásával). A következő időszakban Kelet-Közép-Európában is a határmentiség folyamatos felértékelődése várható, a korábban hátrányos helyzetű határmenti települések gazdasági pozíciói javulhatnak a határon átnyúló, interregionális kapcsolatok élénkülésével.

Magyarországon a nagytárségi közlekedési infrastruktúra fejlődése komoly változásokat hozhat a versenyképesség vonatkozásában, ugyanakkor továbbra is kiemelt célként fogalmazható meg egyes települések elérhetőségének javítása. A globális és európai folyamatok következményeként a helyi erőforrások felértékelődése várható, nemcsak gazdasági (pl. energiagazdaság), hanem társadalmi értelemben is. Utóbbi következményeként a magyar települések társadalma is kiemelt figyelmet érdemel. A következő időszakban a népességcsökkenés, az elöregedés, a migráció következtében növekvő szociális problémák kezelését, a foglalkoztatottsági szint javítását, és a helyi lakosság tudásának jobb kihasználását is ösztönözni kell.

2.1 A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE

A város jövőképe a település részletes megalapozó vizsgálatán alapul, figyelembe veszi az adottságokat és a lehetőségeket, továbbá a partnerségi elveknek megfelelően támaszkodik a komlói polgárok elképzeléseire, arra, hogy milyennek szeretnék látni városukat 2030-ban. Ennek eléréséhez - az eddigiekhez hasonlóan - tudatos fejlesztési folyamatra, egymásra épülő, egymást erősítő célok kijelölésére és a célok elérését biztosító fejlesztések magvalósítására van szükség.

Komló 2030-ban

lakosainak munkát adó, élhető, értékeit tisztelő város, amelynek fenntartható a gazdasága, a társadalma és a környezete

Fenti jövőkép a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan a következők szerint körvonalazható:

2.1.1 Társadalom

A város népességének a csökkenése megáll, amely nem csak a pozitív vándorlási különbözetnek köszönhető, hanem elsősorban az egyre magasabb számban helyben maradó fiataloknak, akik *perspektívát és pozitív jövőképet látnak Komlóban és büszkék arra, hogy itt élhetnek. Ezzel párhuzamosan emelkedik a lakosság általános képzettségi színvonala is.*

Komló társadalmi jövőképében egy élhető, magas színvonalú infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal rendelkező, hagyományaira támaszkodó, valódi közösséggel rendelkező kisváros. A jó életminőség tükröződik a közösségi kapcsolatokban, az itt élők nyitottak egymásra és nyitottak az új attrakciókra mind a kultúra, mind pedig a rekreáció terén. A város közösségi terein aktív társasági élet zajlik, ezeket a város minden korosztálya használja és kihasználja.

Az önkormányzat, a sport- és a civil szervezetek között hagyományosan jó a partneri viszony.

2.1.2 Gazdaság

A város tudatos és önálló gazdaságpolitikát folytat, bevételei kiszámíthatóak, pénzügyi helyzete stabil, melynek mentén a vállalkozások működése, továbbiak Komlóra települése, és hosszútávú kiegyensúlyozott fejlődése biztosítható.

Komló - Pécs erőterében - meghatározó gazdasági központtá válik, ahol a gazdaság egyenletes ütemben fejlődik, egyre magasabb számú jól kvalifikált munkaerőt foglalkoztat.

A térség természeti adottságaira alapozva növekszik a megújuló energia felhasználása, így az ipari fejlődés ellenére az energiateljesítmény számottevően nem növekszik. Az erdők kitermelhető faállománya helyben kerül feldolgozásra, a város egyik meghatározó ipari ágazatává válik.

A rekreációs turizmusra, valamint a bányászati múlt és a szocialista építészeti emlékekre alapozva a helyi adottságokat kihasználva a turizmus fejlődik, a város és környezete felkerül Magyarország turisztikai térképére.

Komló sikeresen felépíti saját imázsát, mely a város múltjának megszépült emlékeit és a modern és befogadó várost helyezi előtérbe.

2.1.3 Természeti és épített környezet

A hegyek által övezett, változatos morfológiájú és beépítésű város az épített, a természeti és kulturális adottságaira alapozva 2030-ra vonzó környezet az itt élők és az ide látogatók számára egyaránt. Vonzerejét növeli a megújított barátságos városközpontjával, a rehabilitált lakó- és iparterületeivel hatékony városüzemeltetéssel, a revitalizált Kaszánya parttal, az egységes hálózatot alkotó esztétikus zöldfelületeivel.

Az úthálózat hiányainak pótlása, a színvonalas, környezetbarát közösségi közlekedés, valamint a kerékpárosoknak és gyalogosoknak kedvező közterületek hatására csökken a gépjárműforgalom és ezzel a környezetterhelés is.

A környezettudatos és természetbarát szemlélet terjedése rendezett és esztétikus környezetkultúrát eredményez és növeli a helyi identitást.

2.1.4 A település jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Komló az ország egyik potenciális fejlesztési sávjában, a külső városgyűrűben fekszik. Pécs agglomerálódó térségének részeként, vele kétirányú foglalkoztatási kapcsolatban, egyirányú beszállítói és magasabb szintű ellátási kapcsolatban erősödik. Külső kapcsolatai az M9-es autópálya és bekötő útja megépítésével tovább bővülnek. A járásnak ma még csak igazgatási kapcsolatban lévő északi települései, a közlekedési kapcsolatok javulásának köszönhetően, Komló valós funkcionális várostérségévé válnak.

2.2 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK

Integrált megközelítés, egészben való gondolkodás

Egy-egy település életének különböző dimenziói (gazdasági, társadalmi-szociális, környezeti, kulturális) egymással szorosan összekapcsolódnak, ezért az egyes településfejlesztési beavatkozások csak integrált megközelítés alkalmazásával lehetnek igazán hatékonyak. A települést tehát ebben az értelemben egészként szükséges kezelni.

Az integrált megközelítés több szempontból érvényesíthető. Fontos, hogy egy-egy felismert komplex társadalmi-gazdasági probléma megoldására ugyanolyan komplex fejlesztési beavatkozás szülessen, az intézkedések ne csak részproblémák megoldására irányuljanak. Az integrált megközelítés az egyes projektek összefüggéseire is értelmezhetőek. Egyedi projektek, pontszerű városi fejlesztések helyett egymás hatását kölcsönösen erősítő beavatkozások, komplex fejlesztések szükségesek. A fizikai, infrastrukturális fejlesztések mellett gyakran háttérbe szorulnak a szoft-jellegű (általában társadalmi területre irányuló) beavatkozások, a következő időszakban a nagyobb hatékonyság érdekében együttes kezelésük ösztönzendő. Az integrált megközelítésre a projektek teljes „élettartama” alatt szükség van, tehát nemcsak a tervezéskor, hanem a megvalósítás és a fenntartás során is. Eszközök lehetnek például: több operatív programból történő finanszírozás, több prioritási tengelyhez való együttes illeszkedés, uniós és hazai források mellé magántőke bevonása.

Az integrált megközelítés koncepció, stratégia és projekt szinten egyaránt alkalmazandó a hatások maximalizálása érdekében.

Fenntartható városfejlesztés

A településfejlesztés során – a globális kihívásokra válaszolva – kiemelten fontos a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása. A fenntartható fejlődés nemcsak környezeti, hanem gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot is jelent. A várospolitikában a tervezés és megvalósítás során a fenntarthatóságot szintén komplex módon szükséges értelmezni, mindhárom dimenziót, s egymásra gyakorolt hatásaikat figyelembe véve.

A környezeti fenntarthatóság irányába hathat a változatos területhasználat megvalósítása, a környezetbarát közlekedési módok előtérbe helyezése, az épületek energiahatékonyságának javítása, a helyi gazdaság és a rövid ellátási láncok támogatása, a megfelelő hulladék- és vízgazdálkodás, valamint általánosságban a város életének minden területén az erőforrásokkal való takarékoskodás és a környezeti terhelés csökkentése. A gazdasági fenntarthatóság többek között a több lábbon álló helyi gazdaságban, a magas innovációs szintben, a prosperáló helyi kis- és középvállalkozásokban ölthet testet. A települési lakosság számára a társadalmi fenntarthatóság is elengedhetetlen, mely például a szubszidiaritáson alapuló demokratikus döntéshozatalt, a megfelelő életminőség és életkörülmények biztosítását, a szociális jólétet, a működő és összetartó helyi közösségeket jelenti.

Komló fejlesztése során biztosítani kell, hogy a megvalósuló gazdasági fejlesztésekkel párhuzamosan mind a társadalmi, mind pedig a környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesüljenek.

Hatékony fejlesztések

A városfejlesztés során kiemelt fontosságú alapelv a helyi, már rendelkezésre álló erőforrásokra építkezés, valamint a költséghatékonyság biztosítása. A hatékony városfejlesztés **érdekében** a településeknek reálisan kell felmérniük gazdasági és humán erőforrásaikat. A hatékonyság érdekében nemcsak új erőforrások bevonására, de a meglévő kihasználatlan erőforrások hasznosítására (kihasználatlan ingatlanok hasznosítása, barnamezős beruházások, helyi termelési tapasztalatok hasznosítása) is törekedni érdemes.

Szintén fontos városfejlesztési elv a hosszú távú (több költségvetési és tervezési ciklusú) gondolkodás, az egyes fejlesztések, projektek esetében a beruházási költség mellett a fenntartás, működtetés költségeivel, s a fejlesztések hosszú távú hatásaival is kalkulálni kell.

Közösségi szemlélet és szolidaritás

A településfejlesztési folyamat valamennyi szakaszában – tervezés, megvalósítás és fenntartás – kiemelt alapelv a közösségi szemlélet, a széles körű partnerség biztosítása, hiszen egy-egy fejlesztés csak valós lakossági igény és megfelelő lakossági támogatás mellett érheti el célját.

A partnerségre ugyanakkor nemcsak a helyi lakosság szintjén érdemes törekedni, hanem a gazdasági élet szereplői és a különböző kormányzati szintek között is. A közösségi tervezés megvalósítása a település társadalmi kohézióját is növeli, hozzájárul a civil szféra erősödéséhez, a helyi identitás kialakulásához, s áttételesen a település népességmegtartó erejének növeléséhez is. Az alulról jövő lakossági kezdeményezéseket a város vezetésének is támogatnia kell.

A közösségi tervezés lehetőséget ad az egyes szereplők fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, ahol a partnerek már a tervezés során megismerik a fejlesztési elképzeléseket és véleményt nyilváníthatnak. A partnerek szerepet kaphatnak a megvalósításban is, ennek egyik hatékony eszköze a helyi közösségek működésének ösztönzése. Az egyes projektek megvalósulási és fenntartási időszakában kiemelt figyelmet kell fordítani a lakossági tájékoztatásra, az elért eredmények kommunikációjára, valamint a tapasztalatok visszacsatolására.

A közösségi szemlélet érvényesítése a szolidaritás elvét is magában foglalja. A település működésekor érvényre kell juttatni az esélyegyenlőségi szempontokat, kiemelt figyelmet kell fordítani az egyes esélyegyenlőségi csoportokra (hátrányos helyzetűek, idősek, nők, romák, fogyatékkal élők).

3.1 A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A célrendszer és az elmúlt időszak fejlesztései

Komló a bányászat múlt század 50-es éveiben induló gyorsított fejlesztésének köszönheti várossá válását. Ennek a folyamatnak eredményeként jött létre egy 5 ezer fős településből a 80-as évek közepére egy 30 ezer lakosú bányászváros. Ekkortól áll le a bányászat és a város fejlesztése. A rendszerváltást követő bányabezárás nagy tömegű nem konvertálható képességű bányász munkanélkülit teremt. A népességnek az ország egészében a 80-as évek közepén induló csökkenésén túl, Komló népességét a fiatalság elvándorlása is csökkenti és öregíti. Bár a bányavagyon egy részének privatizációjával induló helyi vállalkozások mára stabil közép vállalatokká váltak, nekik most már a fiatal képzett munkaerő hiánya okoz gondot. A nagy szociális krízist a mai napig nem tudta kiheverni Komló és térsége.

Az elmúlt évtizedekben számos olyan fejlesztés valósult meg, amely a városnak a krízisből való kilábolását segítette.

- Altáró, a volt bányauzemi terület, ipari parkká alakult és sok induló és erősödő vállalkozásnak ad otthont.
- A félbe maradt körtvélyesi lakótelep szabadon maradt keleti részén új ipari park alakult ki.
- A belváros parkolási nehézségeit új parkolók csökkentik.
- Jelentős kereskedelmi egységek települtek a belvárosba.

A 2010-ben készült IVS-ben tervezett fejlesztéseknek csak egy része valósult meg.

A belváros fejlesztése és rehabilitációja a város által már régóta dédelgetett elképzelés. Az ezalatt a címszó alatt összeállított projektcsomagnak csak az első üteme valósult meg. Az a része, amely a vasút Zrínyi térig való visszahúzásával függött össze nem tudott elindulni. Erre a sorsra jutott az új buszpályaudvar és értelemszerűen a vasút és a buszpályaudvar felszabadult helyének a városközponti funkciókra való hasznosulása. De ezzel összefüggésben az Altárói út Zrínyi téri kikötése is várat magára. Ugyancsak nem valósult meg a Fűtőerőmű kitelepítésének a szándéka sem, illetve a helyének a belvárosba kapcsolása.

Sikeresen elindult a Sport utcai és a Kazinczy utcai szegregátumok felszámolása.

Kialakításra került Dávidföldön 15 telek, a további tervezett telkek helyére inkább egy napelem park került kijelölésre.

Megvalósult az altárói iparterületnek a Park utcai kikötése, de nem valósult meg Mecsekjánosiban a teherpályaudvar kialakítása és ezzel összefüggésben a vasúti kórákodonak az áthelyezése.

A Sikondán tervezett közterület fejlesztéseknek csak egy része valósult meg.

A célrendszer és a helyzetelemzés kapcsolata

A fejlesztési célok meghatározásához bemutatjuk a megalapozó munkarész által számba vett problémákat:

- Nagy a munkanélküliség, alacsony a foglalkoztatottság, magas a képzetlen munkaerőnek aránya, a képzett, fiatal munkaerő elvándorol.
- Egyre nagyobb az idősek aránya, nő a szociális ellátás iránti igény.
- Van két szegregációs góc a belterületen, jelentős a külterületi, szegregációba hajló körülmények között élő népesség.
- A városnak rossz az elérhetősége autópályáról, főúthálózatról, és a járás településeiről.
- Hiányzik a komoly ipari beruházásnak megfelelő nagy összefüggő sík terület.
- Alacsony az intézményi és közszolgáltatási kapacitások kihasználtsága.
- Sok a leromlott, alulhasznosított ipari terület, sok a korszerűsítésre váró lakás.
- A vasút átszeli a várost, átkötő utak hiányában minden forgalom a városközponton keresztül zajlik.
- Nagy a városközpontban a kihasználatlan, inaktív, zavaró területek aránya, leromlott és terjengős a vasút és a buszpályaudvar, kevés a gyalogos- és zöldfelület.

A település fejlesztését szolgáló átfogó célok és részcélok

Komló városának a 2030-ra megfogalmazott jövőképe elérésének feltétele: ki kell jutnia a bányabezárás okozta társadalmi gazdasági krízisből és elzártságából. Ennek érdekében el kell érnie, hogy

- a város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ legyen,
- jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet és vonzó városközpont alakuljon ki,
- jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalma legyen.

A helyzetértékelés fő következtetései és a város 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározható Komló fejlesztése, ezen belül az átfogó és részcélok összehangolt célrendszere.

A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásokra adott válaszait. E célok eléréséhez 13 rész cél megvalósítása szükséges. A célok rendszerét az alábbi táblázat ábrázolja.

Jövőkép 2030	Lakosainak munkát adó, élhető, értékeit tisztelő város, amelynek fenntartható a gazdasága, a társadalma és a környezete		
Átfogó célok	Kitörés a krízisből és az elzártságból		
	A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ	Jó színvonalú, fenntartható lakókönyezet, vonzó városközpont	Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom
Részcélok	1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése	6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése	11. A népesség csökkenésének megállítása
	2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése	7. Vonzó városközpont kialakítása	12. A szociális ellátó rendszer megerősítése, a változó igényekhez illesztése
	3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdaság többlábúságának megerősítése	8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése	13. A társadalmi integráció erősítése
	4. Beszállítói és foglalkoztatási együttműködés Péccsel	9. Átkötő és havária utak létesítése	
	5. Hatékony városüzemeltetés	10. Egységes a környező erdőkhöz kapcsolódó színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása	

3.2 RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETEI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA

3.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Az átfogó célok és a részcélok kapcsolatát az alábbi táblázat szemlélteti:

Átfogó célok / részcélok	A város és vonzaskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ	Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont	Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom	Településfejlesztési alapelvek			
				Integrált megközelítés	Fenntartható városfejlesztés	Hatékony fejlesztések	Közösségi szemlélet és szolidaritás
1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése							
2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése							
3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdaság többlábúságának megerősítése							
4. Beszállítói és foglalkoztatási együttműködés Péccsel							
5. Hatékony városüzemeltetés							
6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése							
7. Vonzó városközpont kialakítása							
8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése							
9. Átkötő és havária utak létesítése							
10. Egységes a környező erdőkhöz kapcsolódó színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása							
11. A népesség csökkenésének megállítása							
12. A szociális ellátó rendszer megerősítése, a változó igényekhez illesztése							
13. A társadalmi integráció erősítése							

	erős koherencia
	közepes koherencia

Részcélok tartalma

1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése

Az M-9 autópálya és csatlakozó útjának megépítését a 66-os útig a 2014-20-as ciklusban szükséges előkészíteni ahhoz, hogy az 2030-ig megvalósítható legyen. Ez a fejlesztés rákapcsolja a várost az országos autópálya hálózatra és lényegesen javítja a város versenyképességét, a gazdasági és népességvonzó képesség tekintetében. Előny továbbá Komló elérhetőségének javulása a járás településeiről, amellyel a város centrum jellege erősödik.

Ez a rész cél kapcsolódik a 9. célhoz, az átkötő út építéséhez.

Városon belül és a potenciális vonzáskörzetben a közösségi közlekedés megerősítése elsősorban a munkába járást segíti elő. Hasonló célt szolgál a hivatásforgalmi kerékpárút hálózat kiépítése is a térségben, azonban ahol lehet, célszerű összehangolni a turisztikai célú hálózattal.

2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése

Ipartelepítésre leginkább a Béta aknai út mentén lévő volt bányászati területek alkalmasak, az ehhez szükséges infrastruktúra (út, közmű, energia, hírközlés) kiépítésével. Ezen alapcél mellett, ennek az útnak a használatával elérhető, hogy a kőbánya közúti forgalma a várost elkerülje.

Foglalkoztatást növelő beruházás céljára a Körtvélyes és Mecsekfalva közötti területet érdemes előkészíteni a meglévő adottságok továbbfejlesztésével.

A meglévő út és közműhálózat kiegészítése és korszerűsítése szükséges a meglévő gazdasági területen belül, valamint az Altárói terület kikötése az Ipari útra, amellyel a meglévő lakóterületen keresztül vezető út kiváltása is elérhető. Célszerű az átkötés nyomvonalát összehangolni a dávidföldi átkötéssel és az autópálya bekötő útjával.

3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdasági szerkezet fejlesztése

Elő kell készíteni a meglévő szénvagyon korszerű, környezetbarát felhasználását a Bányászati Klaszter keretében végzett K+F segítségével.

Az idegenforgalom jövedelemtermelő képességének és munkahelyteremtő hatásának növelése a térséggel összehangolt turisztikai csomag kifejlesztését teszi szükségessé. Ennek egyik segítő eleme lehet a turista kerékpárút hálózat, de a hegyi kerékpározás is hazára lelhet a térségben.

Az erdőgazdálkodás és a feldolgozó ipar megtelepülésének közös lehetőségeit kihasználva az erdei termék előállítás és a foglalkoztatás egyaránt bővíthet.

A kőbánya továbbra is fontos és hasznos adottság Komló számára, ha környezeti problémáinak felszámolása megtörténik.

4. Beszállítói és foglalkoztatási együttműködés Péccsel

Komlón nincs megfelelő nagyságú sík terület nagy foglalkoztató letelepítésére és ezért Komló és térsége számára elegendő munkahely létesítésére sem. Komlónak ezért támogatnia kell Pécsset egy nagyfoglalkoztató letelepítésében (lásd Kecskemét, vagy Győr példáját). Ez a foglalkoztató besegítene a komlói térség foglalkoztatásába, és lehetőséget biztosítana szállítói cégek megerősödésére, vagy kialakulására.

5. Hatékony városüzemeltetés

A hatékonyság növelésének két célja van, egyrészt a költségvetés működési kiadások oldalának csökkentése, azaz a fejlesztésre fordítható pénzeszközök növelése, másrészt a lakosság terheinek csökkentése. Ennek eszköze lehet a hőerőmű, a vízmű stb. működési költségeinek csökkentése, naperőmű park létesítése, az altárói lezárt termálkutak energiájának hasznosítása, az intézmények energiaracionalizálása, de a térségi hatókörű intézmények kihasználtságának növelése a térségközponti szerep megerősítésével, a vonzaskörzet kiterjesztésével.

6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése

Ez a rész cél magában foglalja az önkormányzati és magántulajdonú lakóépületek értéknövelő, energiahatékony felújítását és a lakótelepek közterületein közösségi terek és funkcionális zöldfelületek kialakítását. Legelsőként a körtvélyesi lakótelep megújítása szükséges.

A lakhatási költségek csökkentésének egyik útja a közüzemek működési hatékonyságának javítása által a fajlagos közüzemi díjak csökkentése, a másik a lakások energiahatékony felújításának támogatása, de tulajdonképpen ide tartozik a színvonalas tömegközlekedés és a kerékpár közlekedés lehetőségeinek megteremtése is, hiszen mindkettő a költséges személygépkocsi használatot csökkenti.

7. Vonzó városközpont kialakítása

A cél az, hogy a Kossuth Lajos utca és a felszámolt vasút közötti sáv a 48-as tér és Zrínyi tér közötti szakaszon a közterület teljes keresztmetszetében átrendeződjön úgy, hogy vonzó, a közösségi és szabadidős funkciók fogadására alkalmassá váljon.

Ahhoz, hogy ez a cél elérhetővé váljon, csökkenteni kell a belvárost terhelő gépkocsiforgalom zavaró hatását, biztosítani kell a gyalogos, kerékpáros és közösségi közlekedés előnyét a gépjármű forgalommal szemben, és csökkenteni kell a gépjármű-közlekedésre szánt felületek elválasztó hatását.

Ezért átkötő utakkal javítani kell az úthálózat sajátos egy pontban összefutó polipos jellegén. Javítani kell a közösségi közlekedés minőségén és elfogadottságán. Több ponton meg kell oldani a vasúton való átjutást. Megoldást kell keresni a Kossuth Lajos utca Berek utca Pécsi út csomópont páros kapacitásának növelésére. Ki kell alakítani havária utat az előbbi csomópont elkerülésére. Ezután nyílik lehetőség arra, hogy a Kossuth Lajos utca négysávos szakaszán – természetesen a csomópont kivételével - egy sáv a gyalogosok és kerékpárosok számára felszabadítható legyen.

Ide tartozik a buszpályaudvar problémájának a megoldása is. Mivel a vasútállomás nem kerül a Zrínyi tér mellé, és hosszútávon városi érdek a vasút Komlót érintő szakaszának megszüntetése, a buszpályaudvar helyét nem kell a vasútállomáshoz igazítani. Egy új korszerű, utasbarát pályaudvar

helyét a városközpontban kell keresni, de a buszok parkoltatására a központi funkciókat nem zavaró helyet kell találni.

Ezt a bonyolult átalakulást egy átfogó tervben kell pontosítani és ütemeit meghatározni.

Ebből az előbb meghatározott sávból a piac környéke kiesik, bár ez a terület is a belváros részét képezi. Akut problémája a parkolás megoldatlansága és a piac épületeinek leromlott állaga. A helyzetén mindenféleképp javítani kell, hogy a XXI. század kívánalmainak megfelelhessen.

8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése.

A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatása rontja a város élhetőségét. Ennek a hatásnak a csökkentését szolgálja az egyéni gépkocsi-közlekedés arányának visszaszorítása a közösségi és nem motorizált közlekedés javára.

Az arányok megváltoztatását leginkább a belváros területén kell megoldani, de ha a belvárosi területeken kívül ez a változás nem érvényesül, akkor a gépkocsik beérkeznek a belvárosba.

Ide tartozik a helyi közösségi közlekedés színvonalának emelése, versenyképességének növelése a buszparkjának megújításával, a megállók és az utastájékoztatók korszerűsítésével.

De ezt a célt szolgálja a kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítása is.

9. Átkötő és havária utak létesítése

Ez a rész cél összefügg az előző két céllal, hiszen havária útra a Kossuth Lajost út Pécsi úti, Berek utcai csomópontjának havária esetén való elkerülésére van szükség. A közlekedési hálózat polipszerű karjainak az összekötése ugyancsak a belváros tehermentesítését szolgálja.

10. Egységes, a környező erdőkhöz kapcsolódó, színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása

Az, hogy a város több dombra települt, olyan városszerkezet jött létre, hogy a városrészek között maradtak beépítetlen sávok. Ezek ma többnyire elhanyagolt területek, amelyek rendbetételével és módszeres összekötésével viszonylag könnyen hálózattá rendezhetők. Legtöbb beavatkozást a zöldfelületi rendszer gerince, város fő völgye, a Kaszánya patak vonala igényel azért, hogy a város átszellőzését biztosító rendszer kialakuljon.

11. A népesség csökkenésének megállítása

A város számára nagyon fontos a képzett fiatalok helyben tartása. Ehhez a munkahelyen kívül, megfelelő lakás, szabadidős sportolási és szórakozási lehetőség, közösségi életre, találkozásokra alkalmas terek a lakótelepeken és a belvárosban, jó közösségi közlekedés és jó gyermekintézmények szükségesek.

A civil szervezetek és kezdeményezéseik, valamint a versenysport támogatása javítja a lakosság közérzetét, a városhoz kötődését erősíti, ez végső soron az elvándorlást csökkenti.

12. A szociális ellátó rendszer megerősítése, a változó igényekhez illesztése

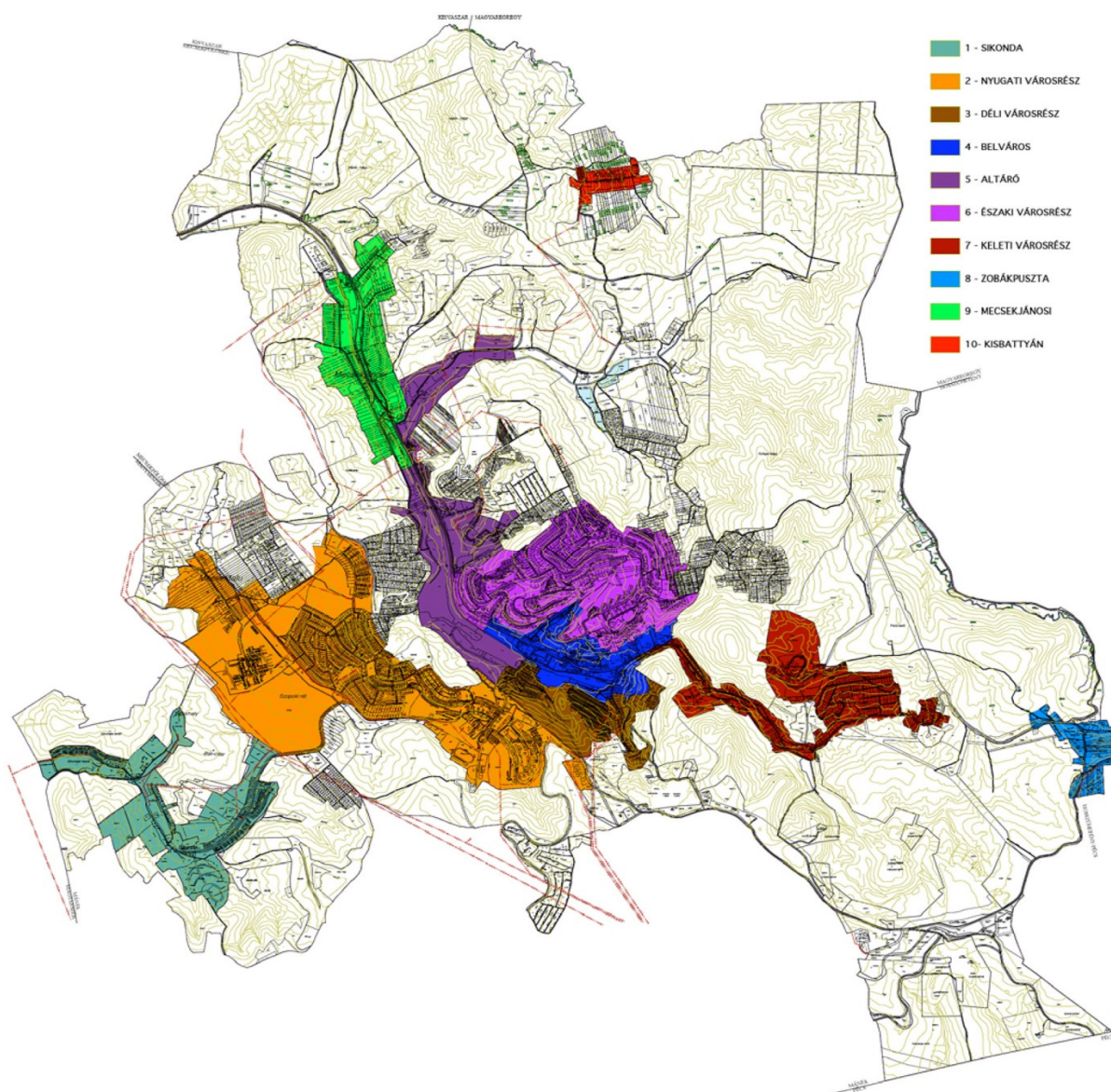
A lakosság összetétele a legkedvezőbb forgatókönyvek szerint is még tartósan öregedni fog, a munkanélküliség gyors megszűnésére nem lehet számítani, de a magas nyugdíjjal rendelkező bányászréteg elhalásával is gyengül családjuk anyagi helyzete. Ezek kezelésére a szociális ellátó rendszert fel kell készíteni.

13. A társadalmi integráció erősítése

A város belterületén jelenleg is meglévő két szegregációs góc kezelésén kívül meg kell akadályozni a zárkerti területek szegregációba csúszását és a leromlással fenyegető városrészek felzárkóztatását.

A település működésekor érvényre kell juttatni a szolidaritás elvét, az esélyegyenlőségi szempontokat, kiemelt figyelmet kell fordítani az egyes esélyegyenlőségi csoportokra (hátrányos helyzetűek, idősek, nők, romák, fogyatékkal élők).

3.2.2 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Városi részcélok hatásának erőssége az egyes városrészekre.

Városi részcélok / Városrészek	Sikonda	Nyugati városrész	Déli városrész	Belváros	Altáró	Északi városrész	Keleti városrész	Zobápuszta	Mecsekjános	Kisbattyán	Külterület
1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése											
2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése											
3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdaság többlábúságának megerősítése											
4. Beszállítói és foglalkoztatási együttműködés Péccsel											
5. Hatékony városüzemeltetés											
6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése											
7. Vonzó városközpont kialakítása											
8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése											
9. Átkötő és havária utak létesítése											
10. Egységes a környező erdőkhöz kapcsolódó színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása											
11. A népesség csökkenésének megállítása											
12. A szociális ellátó rendszer megerősítése, a változó igényekhez illesztése											
13. A társadalmi integráció erősítése											

3.2.3 A célrendszer illeszkedése az Európai Unió, a hazai és a megyei fejlesztési célokhoz

3.2.3.1 EU 2020 stratégia

Az **EU 2020 stratégia** sikeres megvalósításában a városoknak kiemelkedő szerep jut. A jövőbeni kohéziós politika célul tűzi ki az integrált várospolitikát ösztönzését, amely elősegíti a fenntartható városfejlesztést, s ezzel erősíti a városok kohéziós politikában betöltött szerepét. Alapelvként fogalmazódik meg, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapnak olyan integrált stratégiákat kell támogatnia a fenntartható városfejlődés érdekében, amely célul tűzi ki a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő és társadalmi problémák kezelését. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó EU stratégiához, illetve az egyes alapok célkitűzéseivel, többek között a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz történő hozzájárulás érdekében minden egyes európai strukturális és beruházási alap a következő **tematikus célkitűzéseket** támogatja:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

A településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott célrendszer illeszkedését az EU tematikus célkitűzésekhez az alábbi táblázat foglalja össze:

	kutatás, technológiai fejlesztés innováció	IKT-hoz való hozzáférés	kkv-k versenyképességének a növelése	alacsony szén-dioxid-kibocsátás	éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	környezet megóvása és védelme	fenntartható közlekedés	fenntartható foglalkoztatás, mobilitás	társadalmi befogadás	beruházás az oktatásba	hatékony közigazgatás
1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése											
2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése											
3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdaság többlábúságának megerősítése											
4. Beszállítói és foglalkoztatási együttműködés Péccsel											
5. Hatékony városüzemeltetés											
6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése											
7. Vonzó városközpont kialakítása											
8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése											
9. Átkötő és havária utak létesítése											
10. Egységes a környező erdőkhöz kapcsolódó színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása											
11. A népesség csökkenésének megállítása											
12. A szociális ellátó rendszer megerősítése, a változó igényekhez illesztése											
13 A társadalmi integráció erősítése											

Komló településfejlesztési koncepciójának célrendszere összhangban áll az EU 2020 stratégia tematikus célkitűzéseivel.

3.2.3.2 Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

Az OFTK a kormányzati fejlesztéspolitika 2030, illetve 2014-2020 között megvalósítandó stratégiai céljait, prioritásait jelöli ki. A koncepcióban foglaltak szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

Ennek érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt, valamint 13, az átfogó célokénál egyenként jóval szűkebb tárgykörű ágazati és területi specifikus célt fogalmaz meg.

Szakpolitikai célok

1. Versenyképes, innovatív gazdaság
2. Életképes vidék, egészséges élelmiszer termelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozó ipar fejlesztése
3. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
4. Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
5. Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
6. Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme

Területi célok

8. Az ország makro-regionális szerepének erősítése
9. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
10. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
11. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
12. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
13. Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítás

Komló településfejlesztési koncepciójának célrendszere összhangban áll az OFTK célrendszerével.

A településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott célrendszer illeszkedését az OFTK átfogó célkitűzésekhez az alábbi táblázat foglalja össze:

OFTK specifikus célok / Komlói részcélok	Szakpolitikai célok							Területi célok					
	1. Versenyképes, innovatív gazdaság	2. Életképes vidék, egészséges élelmiszer	3. Egészséges társadalom	4. Kreatív tudástársadalom	5. Értéktudatos társadalom	6. Jó, szolgáltató állam, és biztonság	7. Erőforrások megőrzése, környezetvédelem	8. Az ország szerepének erősítése	9. A többközpontú térszerkezetet	10. Vidék népességeltartó képessége	11. Tájji értékű térségek fejlesztése	12. Területi különbségek csökkentése	13. Összekapcsolt terek
1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése													
2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése													
3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdaság többlábúságának megerősítése													
4. Beszállítói és foglalkoztatási együttműködés Péccsel													
5. Hatékony városüzemeltetés													
6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése													
7. Vonzó városközpont kialakítása													
8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése													
9. Átkötő és havária utak létesítése													
10. Egységes a környező erdőkhöz kapcsolódó színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása													
11. A népesség csökkenésének megállítása													
12. A szociális ellátó rendszer megerősítése, a változó igényekhez illesztése													
13. A társadalmi integráció erősítése													

3.2.3.3 Baranya Megyei Területfejlesztési Koncepció

A Baranya megyei területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott jövőkép szerint a megye 2030-ra élhető, az erőforrásaival fenntarthatóan gazdálkodó térségi csomóponttá válik, elsősorban értékteremtő foglalkoztatást biztosító gazdasági szerkezettel, javuló gazdasági mutatókkal, ahol növekszik a foglalkoztatás és megkezdődik a társadalmi felzárkózás.

A Baranya megyei fejlesztési koncepció a megye fejlesztési irányait **három átfogó cél** köré építi fel:

- Értékteremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása;
- Egészséges és megújuló társadalom;
- Természet- és energiatudatos megye.

Az átfogó célok elérését a stratégiai célrendszer részeként meghatározott 7 stratégiai cél és Baranya megye sajátos térszerkezetéhez illeszkedő 4 területi célkitűzés szolgálja. A stratégiai célok egyfajta fókuszáltságot adnak az átfogó célok eléréséhez vezető út kijelölésében, körvonalazva egyben a megye értékválasztásának tengelyeit.

A fejlesztési koncepció hét stratégiai célja:

- Helyi gazdaságok fejlesztése;
- Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése;
- Piaci igényekre reagálni képes emberi erőforrások fejlesztése;
- Társadalmi felzárkózás elősegítése;
- Stratégiai erőforrások fenntartható használata;
- Elérhetőség és mobilitás javítása;
- Nagytérségi csomóponttá válás.

A megyére kialakított négy területi cél közül a Komló városát érintő területi cél:

- Termelési szerkezet átalakítás, gazdasági szemléletváltás Pécs és agglomerációjában, illetve Komlón és térségében.

Komló településfejlesztési koncepciójának célrendszere összhangban áll Baranya megye Területfejlesztési Koncepciójának célrendszerével.

A településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célrendszer illeszkedését a megyei célrendszerhez az alábbi táblázat foglalja össze:

	Átfogó célok			Stratégiai célok							
	Értéktérmetően foglalkoztató gazdaság	Egészséges és megújuló társadalom	Természet- és energiatudatos megye	Helyi gazdaságok fejlesztése	Tartós növekedésre képes gazdaság	Piaci igényekre reagáló emberi erőforrások	Társadalmi felzárkózás elősegítése	Stratégiai erőforrások fenntartható használata	Elérhetőség és mobilitás javítása	Nagyterületi csomóponttá válás	Termelési szerkezetátalakítás, gazdasági szemléletváltás
1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése											
2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése											
3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdaság többlábúságának megerősítése											
4. Beszállítói és foglalkoztatási együttműködés Péccsel											
5. Hatékony városüzemeltetés											
6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése											
7. Vonzó városközpont kialakítása											
8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése											
9. Átkötő és havária utak létesítése											
10. Egységes a környező erdőkhöz kapcsolódó színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása											
11. A népesség csökkenésének megállítása											
12. A szociális ellátó rendszer megerősítése, a változó igényekhez illesztése											
13. A társadalmi integráció erősítése											

4 KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

4.1 A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA

Jelen Településfejlesztési Konceptió Komló Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájával együtt készül. A tervezés első fázisában elkészült a Megalapozó vizsgálat, amely a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelményeknek megfelelően – a 2011-es népszámlálás és a legfrissebb statisztikai adatok feldolgozásával - készült, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amely az Integrált Településfejlesztési Stratégia, valamint a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges. A megalapozó munkarész a legfrissebb adatok mellett, a tendenciák feltárására, értékelésére is kiterjedt.

4.2 A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMELNEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA

Komló településfejlesztési koncepciójának elfogadását követően a településfejlesztési célok megvalósítása, a jövőképből megfogalmazott elvárások elérése érdekében a műszaki infrastruktúra fejlesztése, valamint a területfelhasználás rendje az alábbiak szerint igényel változást.

Az alábbiakban, a koncepcióban szereplő részcélokhoz kapcsolva felsoroljuk az azok eléréséhez szükséges, a település szerkezeti terven bemutatható, a műszaki infrastruktúrát és a területfelhasználást érintő változásokat.

1. A város közúti megközelíthetőségének javítása, a munkába járás elősegítése

Az M-9 autópálya csatlakozó útjára nyomvonal javaslat a 66-os útig

Munkabajjárás elősegítésére közösségi közlekedés fejlesztése, kerékpárút hálózat kialakítása

2. Új foglalkoztatók számára terület biztosítása, a meglévő gazdasági területek ellátási színvonalának emelése

A Béta aknai út menti volt bányászati területek alkalmassá tétele ipar telepítésére

Körtvélyes és Mecsekfalú közötti területen gazdasági terület kialakítása

Altárai iparterület főútjának kikötése az Ipari útra

3. A K+F segítségével a térség adottságainak jobb kihasználása, a gazdaság többlábúságának megerősítése

Az idegenforgalom fejlesztése keretében a térséggel összehangolt turista kerékpárút hálózat kialakítása

6. A lakótelepek komplex megújítása, a lakhatás költségeinek csökkentése

Közösségi terek, funkcionális zöldterületek kialakítása

7. Vonzó városközpont kialakítása

A gépjármű forgalom csillapítása, forgalomtechnikai korszerűsítése, a forgalombiztonság fejlesztése

A Kossuth Lajos utca és a megszűnő vasút közötti sávban a 48-as tértől és a Zrínyi térig közterület megújítása a gyalogos és zöldterületek növelésével

A buszpályaudvar a jelenlegi helyén kerül korszerűsítésre

Új vásárcsarnok a jelenlegi piac helyén

8. A gépjármű közlekedés környezetterhelő hatásának csökkentése

Városi kerékpárút hálózat kialakítása

9. Átkötő és havária utak létesítése

Átkötő út kialakítása Dávidföld és az Ipari út között

Havária út létesítése a belvárosi csomópontok kikerülésére

10. Egységes a környező erdőkhöz kapcsolódó színvonalas zöldfelületi hálózatot kialakítása

A zöldfelületi hálózat folytonosságának biztosítása

A 4. 5. 11. 12. 13. részcéloknak nincs a településszerkezeti tervben megjeleníthető eleme.

A 2010-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégiának azokat az elemeit, amelyeket az érvényes településszerkezeti terv tartalmaz, de a fejlesztési koncepció már nem támogat, az új településszerkezeti tervben figyelmen kívül kell hagyni. Ezek a következők:

Vasútállomás és buszpályaudvar a Zrínyi tér előtt

A kitelepített vasútállomás és buszpályaudvar helyén kereskedelmi szolgáltató terület

A fűtőerőmű kitelepítése és helyének városközponti funkciókra való felhasználása

A Településszerkezeti tervnek összehangolt javaslatot kell tartalmaznia az említett infrastruktúrák fejlesztésére, valamint a funkcióváltásra ítélt területek beépítésére.

4.3 AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELME ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE

Az épített örökség megőrzése, értékeinek kiteljesítése és ezzel a városi identitás erősítése fontos tényező, hiszen a jövő generációja számára őrzi a múlt értékeit. A város rendezési tervéhez korábban készült örökségvédelmi tanulmány, ami többek között kijelölte a helyi védelemre érdemes épületeket és együtteseket. Bár a műemlékek és régészeti lelőhelyek aktuális listáját a Forster

Központ adatszolgáltatása alapján a megalapozó vizsgálathoz mellékeljük, a rendezési terv elkövetkező felülvizsgálata során szükséges lesz új örökségvédelmi hatástanulmány elkészítése.

Az épített környezet védelme és alakítása érdekében az országos jogszabályok új sajátos jogintézményeket vezettek be, a településképi véleményezési eljárás és településképi bejelentési eljárás keretében. Ezzel a lehetőséggel élve szükséges volna a város településképi védelméről szóló önkormányzati rendeletét megalkotni.